

Kontakty z Mediami
i Informacja

Sąd Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 122/20

Luksemburg, 5 października 2020 r.

Wyroki w sprawach T-249/17 Casino, Guichard-Perrachon i Achats
Marchandises Casino SAS (AMC) / Komisja, T-254/17 Intermarché Casino
Achats / Komisja i T-255/17 Les Mousquetaires i ITM Entreprises / Komisja

Sąd stwierdził częściową nieważność decyzji Komisji w sprawie kontroli wydanych w związku z podejrzeniami dotyczącymi stosowania antykonkurencyjnych praktyk przez kilka francuskich przedsiębiorstw z sektora dystrybucji

Komisja nie wykazała, że posiadała poszlaki o wystarczająco poważnym charakterze pozwalające podejrzewać wymianę informacji dotyczących przyszłych strategii handlowych przedsiębiorstw

Po powzięciu wiadomości o wymianie informacji pomiędzy kilkoma przedsiębiorstwami i związkami przedsiębiorstw z sektora dystrybucji produktów spożywczych i niespożywczych Komisja Europejska wydała w lutym 2017 r. szereg decyzji nakazujących kilku spółkom poddanie się kontrolom¹ („decyzje w sprawie kontroli”). Decyzje te wydano na podstawie art. 20 ust. 1 i 4 rozporządzenia nr 1/2003 w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji („rozporządzenie nr 1/2003”)², który określa uprawnienia Komisji w zakresie kontroli.

W ramach tych kontroli Komisja w szczególności dokonała przeszukań w pomieszczeniach odnośnych spółek, w których sporządziła kopie treści sprzętu informatycznego. Z uwagi na zastrzeżenia do decyzji w sprawie kontroli i do przebiegu kontroli, kilka kontrolowanych spółek³ wniosło skargi o stwierdzenie nieważności tych decyzji. Na poparcie skarg skarżące spółki podniosły w szczególności zarzut niezgodności z prawem art. 20 rozporządzenia nr 1/2003, naruszenie obowiązku uzasadnienia decyzji w sprawie kontroli, a także naruszenie prawa tych spółek do nienaruszalności miru domowego. Niektóre skarżące zakwestionowały ponadto zgodność z prawem zajęcia i skopiowania danych dotyczących życia prywatnego ich pracowników i członków kadry kierowniczej, a także odmowę zwrotu tych danych⁴.

W odniesieniu do tego ostatniego zarzutu podniesionego w sprawie T-255/17, Sąd Unii Europejskiej stwierdził, że jest on niedopuszczalny. W swoim rozumowaniu podkreślił on, że każde przedsiębiorstwo ma obowiązek czuwania nad ochroną osób, które zatrudnia, oraz nad ochroną ich życia prywatnego, w szczególności w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych. Tak więc kontrolowane przedsiębiorstwo może zwrócić się do Komisji o niezajmowanie określonych danych, które mogłyby naruszyć życie prywatne jego pracowników lub członków kadry kierowniczej, lub wnieść do niej o zwrócenie mu takich danych. Zatem w przypadku, gdy przedsiębiorstwo powołuje się na ochronę na podstawie prawa do poszanowania życia prywatnego

¹ Sprawa T-249/17 dotyczy decyzji Komisji C(2017) 1054 final z dnia 9 lutego 2017 r. nakazującej spółce Casino, Guichard-Perrachon oraz wszystkim spółkom kontrolowanym przez nią bezpośrednio lub pośrednio poddanie się kontroli (sprawa AT.40466 – Tute 1). Sprawa T-254/17 (sprawa niepublikowana) dotyczy decyzji Komisji C(2017) 1056 final z dnia 9 lutego 2017 r. nakazującej spółce Intermarché Casino Achats oraz wszystkim spółkom kontrolowanym przez nią bezpośrednio lub pośrednio poddanie się kontroli (sprawa AT.40466 – Tute 1). Sprawa T-255/17 dotyczy, tytułem głównym, decyzji Komisji C(2017) 1361 final z dnia 21 lutego 2017 r. nakazującej spółce Les Mousquetaires oraz wszystkim spółkom kontrolowanym przez nią bezpośrednio lub pośrednio poddanie się kontroli (sprawa AT.40466 – Tute 1) oraz decyzji Komisji C(2017) 1360 final z dnia 21 lutego 2017 r. odnoszącej się do tych samych spółek (sprawa AT.40467 – Tute 2) i tytułem pomocniczym – decyzji Komisji C(2017) 1057 final z dnia 9 lutego 2017 r. nakazującej spółce Intermarché oraz wszystkim spółkom kontrolowanym przez nią bezpośrednio lub pośrednio poddanie się kontroli (sprawa AT.40466 – Tute 1) oraz decyzji Komisji C(2017) 1061 final z dnia 9 lutego 2017 r. odnoszącej się do tych samych spółek (sprawa AT.40467 – Tute 2).

² Rozporządzenie Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. [101] i [102 TFUE] (Dz.U. 2003, L 1, s. 1).

³ Skarżącymi spółkami są Casino, Guichard-Perrachon i Achats Marchandises Casino SAS (AMC) (sprawa T-249/17); Intermarché Casino Achats (sprawa T-254/17) oraz Les Mousquetaires i ITM Entreprises (sprawa T-255/17).

⁴ Chodzi o Les Mousquetaires i ITM Entreprises w sprawie T-255/17.

jego pracowników lub członków jego kadry kierowniczej, aby sprzeciwić się zajęciu sprzętu informatycznego lub urządzeń do komunikacji i skopiowaniu zawartych w nich danych, decyzja, w której Komisja oddała ów wniosek, wywołuje w stosunku do tego przedsiębiorstwa skutki prawne. Jednakże w omawianej sprawie, z uwagi na niezłożenie przez skarżące uprzedniego wniosku o ochronę, zajęcie wspomnianego sprzętu i skopiowanie zawartych w nim danych nie mogło prowadzić do wydania decyzji podlegającej zaskarżeniu, w której Komisja oddaliłaby, choćby w sposób dorozumiany, taki wniosek o objęcie ochroną. Ponadto zdaniem Sądu żądanie zwrotu omawianych danych prywatnych nie zostało sformułowane w sposób wystarczająco precyzyjny, aby umożliwić Komisji skuteczne zajęcie stanowiska w jego przedmiocie, wobec czego do dnia wniesienia skargi skarżące nie otrzymały odpowiedzi Komisji, która mogłaby stanowić akt zaskarżalny.

Jeśli chodzi o zasadność skarg, **Sąd, po przypomnieniu i sprecyzowaniu przepisów oraz zasad dotyczących decyzji w sprawie kontroli wydawanych przez Komisję na gruncie prawa konkurencji, stwierdził częściową nieważność decyzji będących przedmiotem wniesionych skarg.**

W pierwszej kolejności Sąd oddalił zarzut niezgodności z prawem art. 20 ust. 1 i 4 rozporządzenia nr 1/2003, który to przepis dotyczy odpowiednio ogólnego uprawnienia Komisji do przeprowadzania kontroli oraz spoczywającego na przedsiębiorstwach i związkach przedsiębiorstw obowiązku podporządkowania się tym kontrolom, gdy są one zarządzane w drodze decyzji. Na poparcie tego zarzutu niezgodności z prawem w każdej ze spraw skarżące powoływały się na naruszenie prawa do skutecznego środka prawnego. W sprawach T-249/17 i T-254/17 podniesiono również naruszenie zasady równości broni i prawa do obrony.

Jeśli chodzi o zastrzeżenie dotyczące naruszenia prawa do skutecznego środka prawnego, Sąd przypomniał, że prawo to, zagwarantowane w art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej („karta”), odpowiada art. 6 ust. 1 i art. 13 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności („EKPC”), w związku z czym postanowienia EKPC i orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka („ETPC”) powinny być uwzględniane przy wykładni i stosowaniu wspomnianego postanowienia karty⁵. W świetle orzecznictwa ETPC istnienie prawa do skutecznego środka prawnego wymaga spełnienia czterech warunków: istnienia skutecznej kontroli sądowej zarówno pod względem faktycznym, jak i prawnym (warunek skuteczności), możliwości uzyskania przez zainteresowanego odpowiedniej korekty w przypadku wystąpienia nieprawidłowości (warunek efektywności), pewnego dostępu do środka zaskarżenia (warunek pewności) oraz kontroli sądowej sprawowanej w rozsądnym terminie (warunek rozsądnego terminu). W tym względzie z badania przeprowadzonego przez Sąd wynika, że **system kontroli dotyczący przebiegu czynności kontrolnych Komisji, składający się ze wszystkich środków prawnych przyznanych kontrolowanym przedsiębiorstwom⁶ spełnia te cztery warunki.** Zarzut dotyczący naruszenia prawa do skutecznego środka prawnego zostało zatem oddalone jako bezzasadne.

Zarzut dotyczący naruszenia zasady równości broni i prawa do obrony został natomiast oddalony na podstawie utrwalonego orzecznictwa, zgodnie z którym na etapie wstępnego dochodzenia **Komisja nie może być zobowiązana do wskazania poszlak uzasadniających kontrolę przedsiębiorstwa podejrzanego o praktykę antykonkurencyjną.** Obowiązek taki naruszałby bowiem równowagę, jaką orzecznictwo wprowadza pomiędzy ochroną skuteczności dochodzenia i przestrzeganiem prawa do obrony danego przedsiębiorstwa.

W drugiej kolejności, badając zarzut oparty na naruszeniu obowiązku uzasadnienia, Sąd przypomniał, że decyzje w sprawie kontroli powinny wskazywać podejrzenia, jakie Komisja zamierza sprawdzić, czyli wskazywać to, czego Komisja poszukuje, oraz elementy, których powinna dotyczyć kontrola (opis podejrzanego naruszenia, to znaczy wskazanie domniemanego rynku właściwego, charakteru podejrzanym ograniczeń konkurencji i sektorów

⁵ Artykuł 52 karty i wyjaśnienia dotyczące tego artykułu.

⁶ Skarga o stwierdzenie nieważności, wniosek o zastosowanie środków tymczasowych, skarga o stwierdzenie odpowiedzialności pozaumownej.

objętych domniemanym naruszeniem). Ten szczególny obowiązek uzasadnienia ma na celu wykazanie uzasadnionego charakteru kontroli i umożliwienie danym przedsiębiorstwom określenia zakresu ich obowiązku współpracy przy jednoczesnym zabezpieczeniu ich prawa do obrony. W każdej sprawie Sąd stwierdził w szczególności, że **Komisja wykazała w sposób szczegółowy w decyzjach w sprawie kontroli, iż w swym przekonaniu dysponowała poszlakami o wystarczająco poważnym charakterze, które skłoniły ją do podejrzewania antykonkurencyjnych praktyk.**

W trzeciej kolejności, jeśli chodzi o zarzut dotyczący naruszenia prawa do nienaruszalności miru domowego, Sąd przypomniał, że w celu upewnienia się, iż decyzja w sprawie kontroli nie jest arbitralna, sąd Unii powinien sprawdzić, czy Komisja dysponowała poszlakami o wystarczająco poważnym charakterze pozwalającymi podejrzewać, że doszło do naruszenia reguł konkurencji przez dane przedsiębiorstwo.

W celu przeprowadzenia tej weryfikacji Sąd wezwał Komisję, w drodze środków organizacji postępowania, do przekazania mu dokumentów zawierających poszlaki uzasadniające kontrole, a Komisja zastosowała się do tego wezwania w wyznaczonym terminie. „Odpowiedź uzupełniająca” Komisji, zawierająca inne dokumenty dotyczące takich poszlak, została jednak odrzucona jako niedopuszczalna ze względu na brak dostatecznego uzasadnienia co do spóźnionego złożenia wspomnianej odpowiedzi.

W odniesieniu do formy poszlak uzasadniających decyzje w sprawie kontroli, Sąd podkreślił, że gdyby ten sam stopień formalizmu był wymagany przy zbieraniu poszlak poprzedzającym kontrolę i przy gromadzeniu dowodów naruszenia w ramach wszczętego dochodzenia, Komisja musiałaby przestrzegać zasad regulujących jej uprawnienia dochodzeniowe, podczas gdy formalnie nie wszczęła jeszcze żadnego dochodzenia w rozumieniu rozporządzenia nr 1/2003⁷ i nie skorzystała z uprawnień dochodzeniowych, to znaczy nie przyjęła środka wiążącego się z zarzutem popełnienia naruszenia, w szczególności decyzji w sprawie kontroli. Dlatego też, wbrew twierdzeniom skarżących, Sąd orzekł, że przepisy dotyczące obowiązku rejestracji przesłuchań⁸ nie mają zastosowania przed wszczęciem dochodzenia przez Komisję. Tak więc **rozmowy z dostawcami prowadzone przed wszczęciem dochodzenia mogą stanowić poszlaki, nawet jeśli nie zostały zarejestrowane.** Gdyby bowiem było inaczej, zagrażałoby to poważnie wykrywaniu praktyk antykonkurencyjnych ze względu na skutek zniechęcający, jaki może wywołać formalne przesłuchanie, które ma być zarejestrowane, w zakresie gotowości świadków do dostarczenia informacji i zgłoszenia naruszeń. Ponadto zdaniem Sądu **owe rozmowy z dostawcami są poszlakami posiadanymi przez Komisję od dnia, w którym rozmowy te się odbyły, a nie od momentu, w którym ujęto je w sprawozdaniu, jak twierdzą skarżące.**

W odniesieniu do treści poszlak uzasadniających decyzje w sprawie kontroli, Sąd stwierdził, że biorąc pod uwagę konieczność rozróżnienia między dowodami uzgodnionej praktyki a poszlakami uzasadniającymi kontrole w celu zgromadzenia takich dowodów, próg, przy którym można uznać, że Komisja posiada poszlaki o wystarczająco poważnym charakterze, musi koniecznie znajdować się poniżej progu pozwalającego na stwierdzenie istnienia uzgodnionej praktyki. W świetle tych rozważań Sąd stwierdził, że **Komisja dysponowała poszlakami o wystarczająco poważnym charakterze pozwalającymi podejrzewać istnienie uzgodnionej praktyki dotyczącej wymiany informacji odnoszących się do rabatów uzyskanych na rynkach zaopatrzenia w określone produkty szybko zbywalne oraz do cen na rynku sprzedaży usług producentom towarów markowych.** Natomiast, **ze względu na brak takich poszlak w odniesieniu do wymiany informacji dotyczących przyszłych strategii handlowych podejrzanych przedsiębiorstw, Sąd uwzględnił zarzut oparty na naruszeniu prawa do nienaruszalności miru domowego w odniesieniu do tego drugiego naruszenia, w związku z czym stwierdził częściową nieważność decyzji w sprawie kontroli.**

⁷ Rozdział V rozporządzenia (WE) nr 1/2003.

⁸ Artykuł 19 rozporządzenia (WE) nr 1/2003 i art. 3 rozporządzenia Komisji (WE) nr 773/2004 z dnia 7 kwietnia 2004 r. odnoszącego się do prowadzenia przez Komisję postępowań zgodnie z art. [101] i [102 TFUE] (Dz.U. 2004, L 123, s. 18).

UWAGA: Odwołanie od orzeczenia Sądu, ograniczone do kwestii prawnych, może zostać wniesione do Trybunału w terminie dwóch miesięcy i dziesięciu dni od dnia zawiadomienia o tym orzeczeniu.

UWAGA: Celem skargi o stwierdzenie nieważności jest doprowadzenie do uznania za nieważne aktów instytucji Unii, które są sprzeczne z prawem Unii. Państwa członkowskie, instytucje wspólnotowe oraz jednostki mogą, pod pewnymi warunkami, wnieść skargę o stwierdzenie nieważności do Trybunału Sprawiedliwości lub Sądu. Jeżeli skarga jest zasadna, stwierdza się nieważność aktu. Instytucja, której to dotyczy, powinna zaradzić ewentualnej próżni prawnej spowodowanej nieważnością tego aktu.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Sądu.

Pełny tekst wyroków ([T-249/17](#), [T-254/17](#) i [T-255/17](#)) jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793